Talentvolle roman van Denis Henriquez

Rudy Bedacht

Er staan heel wat juweeltjes van zinnen in de roman 'Zuidstraat' waarmee de in 1945 op Aruba geboren en nu als leraar natuurkunde te Rotterdam werkzame Denis Henriquez onlangs debuteerde bij de Bezige Bij. Daarvóór schreef hij ook enkele toneelstukken en een filmscenario, dus een beginneling is Henriquez volstrekt niet. Hij verrast ons met subtiel en virtuoos taalgebruik en weet zijn figuren psychologisch raak te typeren. Enkele voorbeelden: 'Hij werkte in de bouw als timmerman en metselaar, maar had tijden waarin zijn handen vaker naar de fles grepen dan naar zijn gereedschap' (p.51). 'Hun eerst zo mooie liefde verdween als een geslagen hond door de achterdeur van hun bestaan' (128).

Hier is een talentvolle verteller aan het woord, die er niet voor terugdeinst de racistische structuren van zijn geboorte-eiland bloot te leggen, zoals uit de volgende citaten moge blijken: 'Toen het stel in de straat kwam wonen keek men ervan op, dat zo'n aardig ogende Arubaanse met een zwarte Curaçaoenaar getrouwd was' (p.51). 'En terwijl de oorlog bulderde in het verre Europa werden ze onafscheidelijke vrienden, hoewel het enige dat ze met elkaar gemeen hadden hun blanke huid was en de lichte superioriteit die ze voelden tegenover de lokalen' (p.111).

De roman gaat over het leven van verschillende personen in een straatje van de Arubaanse hoofdstad Oranjestad aan het eind van de jaren vijftig van deze eeuw toen de fraters blijkbaar nog geloofden in lijfelijke straf als middel om vervelende schooljongens in het gareel te houden. Men kan 'Zuidstraat' lezen als een letterkundige documentaire, van binnenuit geschreven door een scherpe waarnemer, aan wiens authenticiteit niet kan worden getwijfeld, omdat hij Aruba beschrijft als Arubaan. Denis Henriquez schrijft goed verzorgde taal en hij toont gevoel te hebben voor nuances, en daarom kan men hem wel vergeven, hier en daar minder zorgvuldig te zijn omgesprongen met zijn formuleringen. Zo vind ik het bijvoorbeeld stilistisch niet erg geslaagd indien twee gelijkluidende woordjes pal naast elkaar staan terwijl dat zou kunnen worden ontweken door de zin gewoon anders te construeren. Enkele voorbeelden: 'Vandaag is het het feest van San Juan' (p.52). 'Zodra ze thuis was van haar werk trok ze haar huisjurk aan en ging ze ze voeren voordat het donker werd' (p. 93). 'Op de zaterdagmiddag had Jacinto altijd haast, want klokslag vier uur wachtte Hein hem op op de rotsen van Malmok' (p.158).

En dan hebben wij het verschijnsel van aan vreemde talen ontleende woorden. Daar wordt heel verschillend over gedacht. Hoe het ook zij, het is mij niet duidelijk waarom de auteur bij de Engelse taal is gaan lenen, terwijl er minstens even bruikbare Nederlandse woorden bestaan. 'In zijn fantasieën was zij een total stranger' (p.144). Etchi jojode zijn ogen van hiel tot kruin langs een dark lady aan de overkant (p. 162).

Denis Henriquez slaagt erin onze belangstelling te wekken voor elke figuur die hij ten tonele voert, maar hij doet er in sommige gevallen helaas niet veel mee, omdat verschillende personages te fragmentarisch blijven en uit het verhaal verdwijnen juist wanneer je meer over hun leven zou willen vernemen. Hoe heeft bijvoorbeeld Johannes Biermans het verder gerooid op Aruba, de man die 'een vraag was die niemand trachtte te beantwoorden' (pag. 131). Ook ben ik reuze benieuwd naar het verdere lot van figuren als de in haar slipje en beha koffie zettende verleidster Memé, en dat van de twee vrienden Binchi en Alejandro.

Met 'Zuidstraat' heeft Denis Henriquez de bouwstenen aangeschaft voor minstens een trilogie over het boeiende thema met variaties, zoals er talrijke in ons Caribisch gebied liggen te wachten op een vaardige pen en een poëtisch gemoed, waarover deze schrijver onmiskenbaar beschikt.

Uitgeverij De Bezige Bij
ISBN 90 23432 47 9
f 29,50